

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Madenleri Özel Bir Tarafın Mülk Edinmesi Haramdır, Onların Kafirlerle Satılması İse Daha Büyük Bir Haramdır!

Haber:

18/10/2024 tarihinde bazı internet sitelerinde, (Kraliyet Holding'e bağlı) Fas Maden Şirketi'nin Londra Borsası'nda işlem gören MetalNRG adlı bir İngiliz şirketine 32 milyon Dolara satıldığına dair bir haber yayınlandı (ki MetalNRG, New York merkezli bir varlık yönetim şirketi olan Orion tarafından finansal olarak desteklenmektedir). Büyük ölçekli projelere yeniden odaklanma stratejisinin bir parçası olarak kabul edilen bu anlaşma, maden şirketinin madencilik pazarındaki konumunu güçlendirmesine imkan tanıyacaktır.

Faslı şirket 2014 yılından bu yana bakır konsantreleri üretiminde faaliyet gösteriyor ve 2023 yılında 3.000 ton bakır metal üretimi kaydetti. Bu anlaşma, madencilik pazarındaki konumunu daha da güçlendirmek için maden şirketinin geleceğe dönük stratejisinde önemli bir adımı temsil ediyor. Daha küçük varlıkları elden çıkarmak yoluyla grup, kaynaklarını ve uzmanlığını daha büyük projelere odaklamayı ve aynı zamanda operasyonlarını yönetmede yüksek standartları korumayı umuyor.

Yorum:

İslami fıkıh hükümleri, büyük miktarlarda olan madenlerin kamu mülkiyeti olduğuna ve bireylerin bunları mülk edinmesinin caiz olmadığına karar vermiştir; nitekim Mevsuatü'l-Fikhiyye el-Kuvettiyye'de şöyle geçmektedir

“Hanefilere, Şafiilere ve Hanbelilere göre petrol madenleri, bitüm, tuz, su ve diğer görünür madenler ihya etmek yoluyla mülk edinilemez ve bunların insanlardan birine ikta edilmesi caiz değildir. Nitekim Tirmizî, Ebyad ibni Hammal'den şu hadisi rivayet etmiştir: أنه وفد إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم، فاستقطعه الملح فقطع له، فلما أن ولى، قال رجل من المجلس: أتدري ما قطعت له؟ إنما قطعت له الماء العذب، قال: فانتزعه منه “O Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e gelip bir tuz bölgesinin kendisine verilmesini istemiş, Rasul de bu teklifi kabul etmişti. (Ebyad) kalkıp gidince (Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yanında) bulunan şahıslardan biri şöyle dedi; Ona ne verdiğinizi biliyor musunuz? Ona kaynağı kesilmeyen bir su verdiniz. Bunun üzerine (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle dedi: **“Onu ondan geri alıyorum.”** Malikilere göre madenler, ister katı ister sıvı olsun, ister görünürde olsun ister yeraltında bulunsun, ister özel mülkiyete ait bir arazide olsun ister mülk edinilmeyen bir arazide olsun, devletin malı olup devlet bunları, mülkiyet esasına göre değil de belirli bir süre için kiralamak ya da ikta etmek suretiyle kamu yararı için tasarrufta bulunabilir. Ancak onlar, el-Baci'nin dediği gibi şart koşular: şayet bunları ikta ederse mülkiyet amacıyla değil faydalanmak amacıyla ikta edebilir. İmam'ın ikta ettiği kişinin onu satması veya kendisine ikta edilen şeyi miras bırakması caiz değildir; çünkü bunları mülk edinemez ve miras bırakamaz. Hanefiler şöyle dedi: İmam'ın, Müslümanlar için vazgeçilmez olan zahiri/görünen madenleri ikta etme hakkı yoktur; zira bunlar, tuz, sürme, bitüm ve petrol madenleri gibi Allah'ın açık bir şekilde yeryüzüne yerleştirmiş olduğu cevherlerdendir. Şayet görünür madenleri ikta ederse onları ikta etmesinin bir hükmü yoktur. Aksine ikta edilen kişi de diğerleri de eşittir. Şayet ikta edilen kişi bunu onlardan (diğer insanlardan) engellese, engellemesiyle haddi aşmış olur. Bu yüzden iktanin sıhhati hakkında şüphe duyulmasın ve sabit mülkiyet hükmü altında olmasın diye (diğer insanları) engellemekten alıkonulur ve sürekli amel etmekten uzaklaştırılır.”

Fakihlerin görüşleri incelendiğinde ihtilafın özünün temel olarak madenin miktarından kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla şayet miktarı az ise fertlerin bunları mülk edinmesi caizdir. Şayet miktarı çok ise o zaman bunların Müslümanların cemaatinin mülkü olduğu konusunda bir ihtilaf yoktur ve fertlerin bunları mülk edinmesi caiz değildir. Hatta

Malikilerin görüşü gibi (ki muhtemelen onlar, az miktarları kastetmişlerdir; çünkü onlar, büyük miktarlardaki bu mevcut madenlere aşına değillerdi) şayet fertlere iktâ edilmesi caiz olsa bile bu, mülk edinmeksizin geçici bir iktâdır.

Fas devleti onlarca yıldır altın, gümüş, bakır, kobalt, kalay, flor, çinko ve diğer madenler gibi ülkenin madenlerinin çoğunu barındıran maden şirketini mülk edinmekle yetinmedi... Aksine bu madenler hakkında tasarrufta bulunmasına, hatta bu madenleri hiç tereddüt etmeden açık bir şekilde sömürgeci kâfire satmasına izin verilmiştir!

Bu madenler Müslümanların mülkü olup fertlerden birinin bunları mülk edinmesi haramdır; dahası bunların Beytu'l Mâl'e iade edilmesi gerekir; bu madenlerin çıkarılması için özel şahısların kiralanması caiz olsa da bu sadece bir kiralama olur ve bu özel şahısların bu madenlerden bir payı olmaz; aksine bunlar, sadece Beytu'l Mâl'e ait olur.

Şayet bu büyük servetler fertler tarafından mülk edinilirse, İslam'ın karar verdiği gibi kamu mülkiyeti konusunda haddi aşmış olur; zira bu, ülkenin yaşamış olduğu yoksulluğun nedenlerinden biridir. Ayrıca altın, gümüş ve devasa miktarlardaki diğer madenler yer altından çıkarıldığı bir zamanda, bu madenlere komşu olan köyler yoksulluk ve yoksunluk içinde yaşamakta olup bu servetlerden elde ettikleri tek şey, bu madenlere ulaşmak için başvurdukları patlamalar nedeniyle evlerinin duvarlarında oluşan çatlaklar olmuştur. Bu arada madencilik şirketi devlet bütçesine tıpkı diğer şirketlerle aynı şekilde gelir vergisi ve katma değer vergisi gibi katkılar sağlamaktadır (ki vergi kaçırmadığını varsaysak bile onu bu konuda kim muhasebe edebilir ki?!); zira devletin 2024 yılı bütçesi incelendiğinde, maden çıkarma ruhsatlarının verilmesinin devlete herhangi bir fayda sağladığına dair herhangi bir göstergeye rastlayamazsınız. Yani devlet, maden şirketine yer altı servetlerini kullanma hakkını vermekle yetinmiyor -ki bu şeriatı göre haramdır-; aksine bunun karşılığında ondan hiçbir şey alınmıyor ki bu aklen bile caiz değildir. Bakın şimdi de sanki kendisinin bireysel mülküymüş gibi bu madenleri satıyor!

Ümmetin yaşadığı sıkıntının nedenlerinden biri de işte budur; zira ümmetin yöneticileri onun servetlerini çarçur ediyorlar ve onu elleriyle kötü bir şekilde kullanıyorlar. Sonra da bütçe açığı olduğunu iddia edip daha fazla vergi ve daha fazla dış borçlanmaya başvuruyorlar. Sonra insanların ceplerinden aldıklarını yine kötüye kullanarak bütçe açığı veriyorlar. Böylece her yıl devleti borç batağına sürüklüyorlar (ki Fas'ın bu yılki borcu 130 milyar Doları aşmıştır). Bu yüzden devletin tek çıkış yolu, devlet mallarının daha fazla satılması ve kredi akışını durdurmamak için de daha fazla yabancıların kucağına düşmektir!

Kurtuluş İslam'ın hükümlerinde, sadece İslam'ın hükümlerindedir. Zira mülkiyet hükümlerini sıkı bir şekilde düzenleyecek, özel şahısların taşkınlığını önleyecek, her bir ferdin temel ve lüks ihtiyaçlarının karşılmasını garanti edecek olan sadece İslam'ın hükümleridir. Dolayısıyla kurtuluşu İslam'ın hükümlerinin dışında arayan herkes aldanmakta olup bir serabın peşinde soluyor demektir. Bakın işte vahşi kapitalizm örneği gözlerinizin önündedir. O halde ey akıl sahipleri aklınızı başınıza alın ve Rabbinizin şeriatının uygulanmasını talep etmek için seslerinizi yükseltin. Böylece umulur ki Allah, sizin ellerinizle bir hayır takdir eder.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Muhammed Abdullah